

पञ्चमो शुभमसारेः षष्ठी सोदानकैः शुभैः । अशोक-
चर्मिभिः शुभैः सप्तमी चातिवाहयेत् । अष्टमी क षि-
तापूर्वैः सावनेष्टुधिठिर । । एवं क्रमेण कर्त्तव्याः
उद्धृतुस्तनन नवैः । सहैकत्र स्थितैर्भोज्यं भोक्तव्यं
प्रीतिपूर्वकम् । उपाख्यानान्तमाद्या भोजनं सहसा
तज्जेत् । तावदेव हि भोक्तव्यं जायते सा कथ्यते कथा ।
नतोभूत्वा बुधस्याप्ये व्याचक्ष्य च समाहितः । विप्राय
वेदविदुषे वाचकाय प्रदापयेत् । सायतं सहिरण्यं च
जातकूपमयं शुभम् । अर्चितं प्रक्षितं गन्धैः पुष्पैर्धूपैः
सुगन्धिभिः । पीतकैः समान्तरं बुधं सोमात्मकं
तथा । माघकेच सुवर्णस्य तदहोर्द्वेन वा कृतम् । इत्यादि
ब्रह्मवतं भविष्यपुराणं “ब्रह्माण्डं द्वितीयायां संपूज्य ब्रह्मा-
चारिणम् । भोजयित्वा तु विधिना सर्वासां पारमो
भवेत् । सुखमन्त्राः स्वसंज्ञाभिरकुमन्त्राश्च कीर्त्तिताः ।
पूर्ववत्प्रपन्नस्तः कर्त्तव्यश्च तिथीश्वरः” । तिथीश्वरो
ब्रह्मा ।

ब्रह्मवतं भविष्यपुराणं “उपोषितचतुर्दश्यां पञ्चदश्यामन-
न्तरम् । पञ्चम्यं समन्तीकावविप्रायो त्वनन्तरम् ।
ब्रह्मवर्चसिहं कुर्यादुपवासमाय वै । पश्चान्ते तस्य वा
कार्यं आसनमध्ये वा पुनः । ब्रह्मवर्चं नरः कुर्यात्
पौर्णमासीयं वा सदा । तस्य पापं क्षयं याति दुर्भुक्तादि
न वंशभः । मासेन द्विह्वरः कृत्वा ब्रह्मवर्चं समा-
हितः । सर्वपापविनिर्हन्तो यजेदाहुतिमाप्नुयात् ।
ब्रह्मभूतमावासां पौर्णमासां तथैव च । योगभूतं
परिचरन् कैशवं सहस्राप्नुयात्” ।

ब्रह्मवतं भविष्यपुराणं “इदमन्वत् प्रवक्ष्यामि चतु-
र्लक्षं व्रतं तव । यत्कवीनायवदुष्पणमाध्यसा यदुत्तमम् ।।
चतुरास्मा विनिर्दिष्टो वासुदेवो जगत्पतिः । तेनान्तु
रूपनिर्माणं कृत्वा तानर्चयेद् बुधः । गन्धमास्त्यनम-
स्कारदीपधूपाक्षयम्पदा । आद्योऽङ्गि चैत्रशुक्लस्य यजेत
तिदयेनरम् । द्वितीयेऽङ्गि यमं देवं तृतीये सवित्रा-
धिपम् । चतुर्थेऽङ्गि धनाध्यक्ष प्रत्यहं स्नानमाचरेत् ।
नदीप्रदेशमावाद्या देगदिकप्रवहकमात् । यवैकैकैसा-
व्येन होमः स्यात् तिक्ततण्डुलैः । रक्तं पीतं तथा
कृष्णं श्वेतं वस्त्रं दिनक्रमात् । शुभमेतद् व्रतं कृत्वा
पूर्वसंवत्सरं नरः । नाशकोकमवाप्नोति वायदाभूत-
वञ्चकम्” ।

ब्रह्मवतं पद्मपुराणं “ब्रह्माणं काश्चनं कृत्वा तिलराशिषम

न्वितम् । अत्रहं तिलप्रदो भूत्वा वङ्गिं सन्तर्प्य च
द्विजान् । संपूज्य विप्रदम्पत्यं मास्त्यवस्त्रविभूषितम् ।
शक्तिर्त्नपञ्चादहं विद्यात्मा प्रीयतामिति । पुण्येऽङ्गि
दद्यात्तस्य परं ब्रह्म यात्पुनर्भवम् । एतद् ब्रह्मव्रतं ना म
निर्वाणकमदं नृणाम्” ।

ब्रह्मसाधिविब्रत भविष्यपुराणं “अथ यतां पायडवचोऽहं । सावि-
त्रीव्रतमादरात् । कथयामि यथा श्रीं तथा सत्या बुधि-
ठिर ।। इत्युपक्रमे “तद्योदश्यां भारपदे दन्तधापूजने”
कम् । तिरासं नियमं कुर्यादुपवासस्य भजितः । अथक्तां
च तद्योदश्यां नक्तं कुर्यात्पूजितेन्द्रिया । अथार्चितं चतु-
र्दश्यां पौर्णमास्यासुपोषणम् । नित्यं स्नात्वा महानद्यां
तडागे निर्भरेऽपि वा । विशेषतः पूर्वमासां स्नानं
सर्वपञ्चकैः । गृहीत्वा बालुकां पाले प्रस्थमात्रां
बुधिठिर ।। अथ वा धान्यमादाय यवशालितिला-
टकम् । ततो वंशमये पाले वस्त्रयुग्मेन वेष्टिते । सावि-
त्रीप्रतिभां कृत्वा ब्रह्मण्यैव योधनम् । सौवर्णीं मृण-
मयीं वापि स्वयत्क्रिया रौप्यनिर्मिताम् । रक्तवस्त्रयुगं
दद्यात् सावित्र्या, ब्रह्मण्यः सितम् । सावित्रीं ब्रह्मणा-
सावर्णेवं भक्त्या प्रपूजयेत्” इत्यादि ।

ब्रह्मवतं भविष्यपुराणं “ज्यैष्ठ्य पौर्णमास्यान्तु
दम्पती यस्तु भोजयेत् । परिधाय यथा शक्त्या दोर्भा-
ग्यैर्हृष्यते नरः । गन्धपुष्पोपहारैश्च पौर्णमास्यान्तु
बोद्धयेत् । ब्रह्मण्यं जायते तस्य वृत्तजन्मनि सुन्दरि ।।
महं प्राप्तिव्रतं भविष्यपुराणं “वसन्ते शुक्लपक्षे द्वादशी वा
अवेष्टुभा । तस्यास्तपोभ्यां विधिवत् सप्तकीं हरिमर्च-
येत् । पर्यङ्काक्षरं कृत्वा नानाक्षरपञ्चकम् । तत्र
अक्षरा युतं देवं रौप्यं कृत्वा निवेदयेत् । तस्योपरि
ततः पुष्पसंस्कारं कारयेद् बुधः । तस्यैकदिनगीतैश्च
जागरं तत्र कारयेत् । एवं कृत्वा प्रभाते तु दापयेत्
ब्राह्मणाय तम् । वेदवेदाङ्गयुक्ताय संपूर्णोक्त्याय धीमते ।
ब्राह्मणां च तथा भोक्तुं व्रतमेतत् संपाद्यते । व्रतस्थाने
ततो विष्णु र्धनां वै भवति भुवम्” ।

भद्रकाविव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे “नवम्यां सोपवासस्तु भद्रकाविव्र-
तं प्रपूजयेत् । शुक्लपक्षे महाराज । कार्तिकात् प्रभृति
क्रमात् । गन्धमास्त्यनमस्कारधूपदीपाक्षयम्पदा । संवत्-
सरान्ते संपूज्यं व्रतान्ते ब्राह्मणाय तु । वस्त्रयुग्मं नरो
दत्त्वा यद्येष्टं काममाप्नुयात् । विधिना पूजयेत् कन्यां
भद्रकाविव्रतं नराधिप ।। नवम्यामान्विते सावि शुकपक्षे